

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK HISTORYCZNY

Rocznik LXXXVII

Nr 1

WARSZAWA 1980

<http://rcin.org.pl>

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK HISTORYCZNY

ROCZNIK LXXXVII
1980

1

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE
WARSZAWA 1980

<http://rcin.org.pl>

KOMITET REDAKCYJNY

Ludwik Bazylow, Aleksander Gieysztor, Tadeusz Jędruszczak (redaktor), Irena Koberdowa, Witold Kula, Czesław Madajczyk, Marian Małowist, Jerzy Maternicki, Jerzy Michalski (zastępca redaktora), Edward Potkowski (sekretarz), Emanuel Rostworowski, Franciszek Ryszka, Henryk Samsonowicz, Monika Senkowska-Gluck, Andrzej Skrzypek (sekretarz), Witold Stankiewicz, Jacek Staszewski, Jerzy Topolski, Marian Wojciechowski, Mieczysław Żywczyński.

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN
00-272 Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31, 31-02-61

Państwowe Wydawnictwo Naukowe – Warszawa, Miodowa 10

Nakł. 3334 + 146 egz. Ark. wyd. 26,75. ark. druk. 18,0

Papier piśm. kl. III 71 g. 70 × 100

Oddano do składania 27.IX.79 r. Podpisano do druku 21.V.80 r.

Druk ukończono we wrześniu 1980 r.

Zam. 605/79

O-118

Cena zł 30,–

Warszawska Drukarnia Naukowa. Warszawa. ul. Śniadeckich 8

Druk Wydawnictwa Geologiczne w Warszawie

СОДЕРЖАНИЕ

Эмануэль Ростворовски — Польша в Европе эпохи Просвещения	3
Юлиуш Бардах — Города на Магдебургском праве в Великом Княжестве Литовском с конца XIV до середины XVII вв.	21
Бернард Пиотровски — Финское народное движение в XIX веке	53
Веслав Сьлядковски — Жорж Клемансо и его отношение к Польше	69
Тадеуш Шумовски — О июльском переломе в 1940 г.	85
Ежи Матерницки — История глазами социологов. Людвик Гумплович и Людвик Кшивицки	97

ОБЗОРЫ ПОЛЕМИКИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Дискуссия относительно <i>Истории Польши 1921—1939</i> — Стефан Кеневич, Войцех Вжесиньски, Ежи Матерницки, Анджей Закжевски, Петр Гах	119
Кароль Модзелевски — Юрисдикция кастелянская и сбор дани княжеского права в свете документов XIII в.	149
Станислав Руссоцки — Крестьянское „право купли”: Форма пользования землей или зависимая собственность?	175
Лешек Яськевич — Внутренняя политика царизма в новейшей советской историографии	185
Мацей Козьминьски, Анджей Серошевски — О стереотипии поляка и венгра в XIX и XX вв.	193

РЕЦЕНЗИОННЫЕ СТАТЬИ И РЕЦЕНЗИИ

Францишек Рышка — Народ и прогресс в традиции поляков (Читая книги Генрика Яблоньского)	205
Ежи Сковронек — Франко-болгарские отношения в 1829—1853 гг.	211
Томаш Шарота — Стереотип славян в свете западно-немецких исследований	
Хроника	

TABLE DES MATIÈRES

Emanuel Rostworowski — La Pologne dans l'Europe des „philosophes”	3
Juliusz Bardach — Les villes selon le droit de Magdeburg dans le Grand-Duché de Lituanie, de la fin du XIV ^e au milieu du XVII ^e s.	21
Bernard Piotrowski — Le mouvement national finnois au XIX ^e s.	53
Wiesław Śladkowski — L'intérêt de Georges Clemenceau pour la Pologne	69
Tadeusz Szumowski — Autour de la crise de juillet 1940	85
Jerzy Maternicki — L'histoire aux yeux des sociologues. Ludwik Gumplowicz et Ludwik Krzywicki	97

REVUES — POLÉMIQUES — PROPOSITIONS

Discussion sur <i>L'histoire de Pologne des années 1921—1929</i> — Stefan Kieniewicz, Wojciech Wrzesiński, Jerzy Maternicki, Andrzej Zakrzewski, Piotr Gach	119
Karol Modzelewski — La juridiction castellane et les contributions imposées par le droit ducal, à la lumière des documents	149
Stanisław Russocki — Les „droits d'achat” paysans: forme d'exploitation des terres ou propriété subordonnée?	175
Leszek Jaśkiewicz — La politique intérieure du tsarisme dans l'historiographie soviétique récente	185
Maciej Koźmiński, Andrzej Sieroszewski — Le stéréotype du Polonais et du Hongrois pendant les XIX ^e et XX ^e s.	193

CRITIQUES ET COMPTES RENDUS

Franciszek Ryszka — Le peuple et le progrès dans la tradition des Polonais (au sujet des livres de Henryk Jabłoński)	205
Jerzy Skowronek — Les relations franco-bulgares en 1829—1853	211
Tomasz Szarota — Le stéréotype des Slaves selon les recherches ouest-allemandes	219
Chronique	253

SPIS TREŚCI

Emanuel Rostworowski — Polska w Europie oświeconych	3
Juliusz Bardach — Miasta na prawie magdeburskim w Wielkim Księstwie Litewskim od schyłku XIV do połowy XVII stulecia	21
Bernard Piotrowski — Fiński ruch narodowy w XIX wieku	53
Wiesław Śladkowski — Georgesa Clemenceau zainteresowanie Polską	69
Tadeusz Szumowski — Wokół przesilenia lipcowego 1940 roku	85
Jerzy Maternicki — Historia w oczach socjologów. Ludwik Gumplowicz i Ludwik Krzywicki	97

PRZEBLĄDY POLEMIKI PROPOZYCJE

Dyskusja nad <i>Historią Polski lat 1921–1939</i> : Stefan Kieniewicz, Wojciech Wrze- siński, Jerzy Maternicki, Andrzej Zakrzewski, Piotr Gach	119
Karol Modzelewski — Jurysdykcja kasztelańska i pobór danin prawa książęcego w świetle dokumentów XIII w.	149
Stanisław Russocki — Chłopskie „prawa zakupne”: Forma użytkowania gruntów czy własność podległa?	175
Leszek Jaśkiewicz — Polityka wewnętrzna caratu w najnowszej historiografii radzieckiej	185
Maciej Koźmiński, Andrzej Sieroszewski — O stereotypie Polaka i Węgra w XIX i XX w.	193

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

Franciszek Ryszka — Naród i postęp w tradycji Polaków (Nad książkami Henryka Jabłońskiego)	205
Jerzy Skowronek — Stosunki francusko-bułgarskie w latach 1829–1853	211
Tomasz Szarota — Stereotyp Słowianina w świetle badań zachodnioniemieckich	219

*

S. Piwko, Frycza Modrzewskiego program reformy państwa i Kościoła — Janusz Tazbir	225
D. Norrmán, Sigismund Vasa och hans regering i Polen — Władysław Czapliński	227
L. Podhorodecki, Stanisław Koniecpolski — Edward Opaliński	229
K. Flanner, Die Revolution von 1848 in Wiener Neustadt — Adam Galos	232
R. Szwed, Powstanie styczniowe w Zagłębiu Dąbrowskim — Witold Dąbkowski	233
Istorija wtorej mirowoj wojny 1939–1945, t. VIII — Tadeusz Cieślak	235
P. Horváth, Vergleichende Rechtsgeschichte — Stanisław Russocki	239
H. G. Wells, Historia świata — Monika Senkowska-Gluck	242
J. Maternicki, Polska dydaktyka historii 1918–1939 — Jerzy Serczyk	246
Dzieło literackie jako źródło historyczne — Halina Kiepuska	247
„YIVO — Annual of Jewish Social Science” t. XVII — Andrzej Skrzypek	251

KRONIKA

Interdyscyplinarne badania nad dziejami doby przemysłowej — Andrzej Heliasz . . .	253
Kształtowanie się polskich ośrodków władzy w 1918 r. — Maria Nowak-Kiełbikowa, Irena Spustek	257
Wystawa hiszpańskich publikacji naukowych w Warszawie — Małgorzata Nalewajko	259
Nad dziejami konspiracyjnej organizacji „Ojczyzna” — Leopold Gluck, Edward Ser- wański	261
O genezie i kształcie współczesnego katolicyzmu polskiego — Ewa Jabłońska-Deptuła	267
Dzieje Ziemi Raciborskiej — Ewa Wasilewska	269
Z prac Komisji Historyków PRL i NRD — Jan Kosim	271
Czterdziestopięćciolecie doktoratu nauk humanistycznych Henryka Jabłońskiego — To- masz Nałęcz	272
Komunikat PTH	273
Konferencja historyków XVIII w. w Halifax (Kanada) — Z. L.	274
Z prac Polsko-Rumuńskiej Komisji Historycznej — A. Z.	274

LISTY DO REDAKCJI

Odpowiedź na recenzję J. Daneckiego z: J. Hauziński, <i>Islam w feudalnych pań- stwach arabskich...</i> — Jerzy Hauziński	277
O mapach w <i>History of Poland</i> — Anna Dunin-Wąsowiczowa, Wanda Lewando- wska, Henryk Rutkowski, Władysław Pałucki	280
O życiorysach dwóch Sądecczan. Redakcja <i>PSB</i>	281

Cena zł 30,—

TYLKO PRENUMERATA ZAPEWNI REGULARNE OTRZYMYWANIE

KWARTALNIKA HISTORYCZNEGO

Warunki prenumeraty

Cena prenumeraty krajowej

rocznie zł 120.—

półrocznie zł 60.—

Prenumeratę na kraj przyjmują Oddziały RSW „Prasa-Książka-Ruch”, oraz urzędy pocztowe i doręczyciele w terminach:

- do 25 listopada na I półrocze roku następnego i na cały rok następny,
- do 10 czerwca na II półrocze roku bieżącego.

Jednostki gospodarki uspołecznionej, instytucje, organizacje i wszelkiego rodzaju zakłady pracy zamawiają prenumeratę w miejscowych Oddziałach RSW „Prasa-Książka-Ruch”, w miejscowościach zaś, w których nie ma Oddziałów RSW — w urzędach pocztowych.

Czytelnicy indywidualni opłacają prenumeratę wyłącznie w urzędach pocztowych i u doręczycieli.

Prenumeratę ze zleceniem wysyłki za granicę przyjmuje RSW „Prasa-Książka-Ruch”, Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw, ul. Towarowa 28 00-958 Warszawa, konto PKO nr 1531-71 — w terminach podanych dla prenumeraty krajowej.

Prenumerata ze zleceniem wysyłki za granicę jest droższa od prenumeraty krajowej o 50% dla zleceniodawców indywidualnych i o 100% dla zleceniodawców instytucji i zakładów pracy.

Bieżące i archiwalne numery można nabyć lub zamówić we Wzorcowni Wydawnictw Naukowych PAN-Ossolineum-PWN, Pałac Kultury i Nauki (wysoki parter) 00-901 Warszawa oraz w księgarniach naukowych „Domu Książki”.

A subscription order stating the period of time, along with the subscriber's name and address can be sent to your subscription agent or directly to Foreign Trade Enterprise Ars Polona — Ruch, 00-068 Warszawa, 7 Krakowskie Przedmieście, P.O. Box 1001, Poland. Please send payments to the account of Ars Polona — Ruch in Bank Handlowy S.A., 7 Traugutt Street, 00-067 Warszawa, Poland.

Kwart. Hist. R. LXXXVII, z. 1, październik 1980.

Indeks 36310